

РЕШЕНИЕ

№ 94

гр. Бургас, 10.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на двадесет и втори юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Павел Ал. Ханджиев

Членове: Десислава Д. Щерева
Янко Н. Новаков

при участието на секретаря Станка Ст. Ангелова
като разгледа докладваното от Павел Ал. Ханджиев Въззивно гражданско дело № 20232000500040 по описа за 2023 година

Производството е по чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 462 от 17.05.2022 г. по гр.д. № 365/2022 г. по описа на Окръжен съд – Бургас е осъден С. И. С. да заплати на осн. чл. 500, ал. 1, т. 2 КЗ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД на ЗК “Лев инс” АД сумата 193 387,22 лв., представляваща сбор от:

- сумата 150 000 лв. – заплатено от застрахователя-ищец на Е. К. Я. обезщетение за неимуществени вреди по гр.д. № 5238/2017 на СГС;

- сумата 8754,70 лв. – заплатено от застрахователя-ищец на Е. К. Я. обезщетение за имуществени вреди по гр.д. № 402/2018 г. на ЯРС;

- сумата 34 632,52 лв. – сборно обезщетение за забава върху двете главници за периода 14.09.2016 г. – 28.03.2019 г.;

- законната лихва за забава върху двете главници от общо 158 754,70 лв. от 27.08.2021 г. до окончателното изплащане на сумата.

Ответникът С. И. С. е останал недоволен от решението и го е обжалвал с въззивна жалба. В нея поддържа, че решението е неправилно и незаконосъобразно поради нарушения на процесуалните и материалните правила.

Окръжният съд постановил решението си само въз основа установеното по нохд № 1093/2017 г. на БОС. Неправилно съдът приел, че не следва да бъде извършена проверка на поведението на водача и обстоятелствата, довели до вредоносния резултат, както и на всички факти, които имат отношение към

гражданските последици на деянието. Съгласно чл. 300 ГПК гражданският съд бил длъжен да съобрази наказателната присъди по въпросите извършено ли е деянието, неговата противоправност и вината на водача. Всички останали факти подлежали на доказване, независимо дали за тях са събирани доказателства в наказателния процес.

Неправилно съдът посочил, че ответникът не е ангажирал доказателства. Ответникът представил и съдът приел удостоверение за техническа изправност на автомобила. Освен това ответникът поискал поставяне на въпроси към поисканата от ищеца АТЕ, но такава не била допусната.

Не били обсъдени твърденията на ответника, свързани с неговото поведение след настъпване на повредата, намаляването на скоростта и времето до удара в мантинелата. Не бил изследван въпросът за разстоянието, за което водачът не е спрял и дали реакцията му може да бъде възприета като умишлено действие или като невъзможност да осъзнае случващото се и да спре автомобила за това време и изминато разстояние. Във всички случаи неправилната реакция на водача не била основание за ангажиране на отговорността му по регресния иск. Смисълът на разпоредбата на чл. 500 КЗ бил, че правото на регрес възниква, когато виновният водач умишлено е допринесъл за настъпването на застрахователното събитие. Случаят не бил такъв. Водачът не е можел да предвиди внезапната повреда на автомобила и да я предотврати; той не е продължил движението със същата скорост и е опитал да спре, но не е успял. Дори реакцията му да е неправилна или забавена, той не е продължил движението си, без да намали и да се опита да спре, а неумението му се справи със ситуацията не е умишлено поведение, което да е основание за ангажиране на отговорността му по регресния иск.

Отправено е искане за отмяна на решението и отхвърляне на иска. Поискано е назначаване на САТЕ с конкретно формулирани въпроси.

Въззиваемият ищец ЗК “Лев инс” АД е представил писмен отговор на жалбата на ответника, с който я оспорва изцяло и иска потвърждаване на решението. Поддържа, че с постановената по нохд № 1093/2017 г. на БОС ищецът е признат за виновен в това, че при управление на лек автомобил при възникнала опасност за движението – повреда в двигателя – не е спрял автомобила, вследствие на което е допуснал ПТП. Ответникът бил обвързан и от констатациите в решението по гр.д. № 5238/2017 г. на СГС.

Бургаският апелативен съд, като взе предвид изложените съображения и доводи на страните, прецени събраните по делото доказателства и съобрази закона, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в определения от закона срок; от легитимирана да обжалва решението страна; срещу акт, подлежащ на обжалване, и отговаря на изискванията на закона за редовност, поради което с определение от 02.02.2023 г. на осн. чл. 267 ГПК е приета за разглеждане по

същество.

Съдът е сезиран с иск на осн. чл. 500, ал. 1, т. 2 КЗ.

Ищецът ЗК “Лев инс” АД изложил в исковата си молба твърдения, че на 14.09.2016 г. е станало ПТП с участието на л.а. БМВ 745Д с рег. № У2896АМ, управляван от ответника С. И. С., който поради движение с несъобразена скорост самокатастрофирал, удряйки се странично в мантинелата. В резултат е причинена смъртта на пътника Д. Я. Я.. С присъда по нохд № 1093/2017 г. на БОС ответникът С. бил признат за виновен в престъпление по чл. 343, ал. 3, предл. 1 и 3, б. “б” вр. ал. 4, вр. ал. 1, вр. чл. 342, ал. 1, б. “б” НК вр. чл. 342, ал. 1 НК вр. чл. 20, ал. 1 и ал. 2 ЗДвП вр. чл. 58А, ал. 1 НК. В диспозитива на присъдата било посочено, че С. е управлявал автомобила, без да го контролира непрекъснато, като при възникналата повреда в двигателя не е спрял автомобила, в резултат на което е допуснал ПТП и по непредпазливост е причинил смъртта на Д. Я.. Застрахователят бил осъден с решение по гр.д. № 5238/2017 г. на СГС да плати обезщетение за неимуществени и имуществени вреди заедно с обезщетение за забава на Е. К. Я., майка на починалия Д. Я., и изплатил присъдени суми. На осн. чл. 500, ал. 1, т. 2 КЗ вр. чл. 300 ГПК застрахователят поискал да бъде осъден причинителят на увреждането С. С. да му заплати общо сумата 193 387,22 лв., представляваща сбор от изплатените на Е. Я. обезщетения заедно с мораторна лихва.

Ответникът С. С. оспорил регресния иск на застрахователя. Възразил, че за да се ангажира регресната му отговорност на осн. чл. 500, ал. 1, т. 2 КЗ, е необходимо той да е съзнавал, че управлява неизправно МПС и въпреки това да не е спрял и да не е взел мерки за отстраняване на повредата. Автомобилът е минал ГТП и е бил в изправност преди потеглянето в деня на катастрофата. Водачът осъзнал наличието на неизправност по време на движение, когато тя се проявила внезапно, и е предприел намаляване на скоростта и спиране видно от данните от заключението на АТЕ в наказателното производство.

С обжалваното решение първоинстанционният съд приел, че са налице предпоставките за ангажиране на регресната отговорност на ответника и уважил исковете изцяло.

Извършвайки служебна проверка съгласно чл. 269 ГПК, съдът констатира, че обжалваното решение е валидно, а в обжалваните части – допустимо.

По съществото на спора:

За да бъде уважен регресен иск на осн. чл. 500, ал. 1, т. 2 КЗ, е необходимо кумулативното наличие на следните предпоставки: (1) причинени виновно вреди по повод притежанието или използването на МПС; (2) изплатено обезщетение от застрахователя по задължителната застраховка “гражданска отговорност” на пострадалото лице и (3) виновният водач не е спрял и не е взел мерки за отстраняване на възникнала по време на движение повреда или неизправност в моторното превозно средство, която застрашава безопасността на движението, и ПТП е възникнало в резултат на това.

В случая не може да има спор по първата предпоставка, тъй като с влязла в сила присъда е установено, че ответникът при управлението на МПС е виновен в извършване на престъпление по чл. 343, ал. 1, б. "в" вр. чл. 342, ал. 1 НК вр. чл. 20, ал. 1 и ал. 2 ЗДвП вр. чл. 58А, ал. 1 НК, в резултат на което е причинил по непредпазливост смъртта на Д. Я.. Тези обстоятелства са установени по задължителен начин с влязла в сила присъда (чл. 300 ГПК). Въпросите за това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца не могат да бъдат пререшавани.

Няма спор, че застрахователят-ищец по силата на договор за застраховка "гражданска отговорност" и въз основа на съдебно решение е изплатил на майката на починалия определените от съда обезщетения за неимуществени и имуществени вреди заедно с лихва за забава.

Спори се относно наличието на третата предпоставка за ангажиране регресната отговорност на застрахования водач. Фактите и обстоятелствата, свързани с тази предпоставка, не се обхващат от задължителната сила на присъдата, доколкото "извършеното деяние" по чл. 343, ал. 1, б. "в" вр. чл. 342, ал. 1 НК вр. чл. 20, ал. 1 и ал. 2 ЗДвП вр. чл. 58А, ал. 1 НК според влязлата в сила присъда е: *причиняване по непредпазливост на смърт в резултат на нарушения на правилата за движение по чл. 20, ал. 1 ЗДвП 1 (задължаващ водачите да контролират непрекъснато превозните средства, които управляват) и чл. 20, ал. 2 ЗДвП (задължаващ водачите да избират скорост на движение, съобразена с пътните условия, и да спрат, когато възникне опасност за движението)*. Обвързващата сила на присъдата винаги предполага тъждество между деянието, предмет на същата, и деянието, което е предмет на доказване в исковия процес пред гражданския съд.

Задължителната застраховка "Гражданска отговорност" има обезщетителен характер. С нея се дава застрахователна закрила на застрахования срещу риска да възникне в негова тежест отговорност за непозволено увреждане към друго лице, а предназначението ѝ е да репарира, в рамките на застрахователната сума, реално възникналите за третото увредено лице вреди, за които съществува основание да бъде ангажирана гражданската отговорност на застрахования делинквент.

Съгласно чл. 493, ал. 1 КЗ застрахователят покрива отговорността на застрахования за причинените на трети лица вреди вследствие на притежаването или използването на моторно превозно средство по време на движение или престой в т.ч. неимуществените и имуществените вреди вследствие на телесно увреждане или смърт; вредите, причинени на чуждо имущество; пропуснатите ползи, които представляват пряк и непосредствен резултат от увреждането; разумно направените разходи във връзка с предявяването на застрахователната претенция и лихвите по чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ. Чл. 493, ал. 2 КЗ предвижда, че застраховката ГО покрива и отговорността за вредите по ал. 1 и в случаите, когато водачът не е упълномощен за управление на моторното превозно средство; когато водачът

не притежава правоспособност за управление на съответната категория МПС или когото временно му е отнето свидетелството за управление на моторното превозно средство; когато водачът е нарушил законовите изисквания за техническа изправност на моторното превозно средство; когато водачът е недееспособен; когато вредите са причинени в резултат на повреда на моторното превозно средство, която е довела до пътнотранспортно произшествие; когато вредите са вследствие влошаване на здравословното състояние на водача по време на движение и пр.

Регресните права на застрахователя по застраховка “Гражданска отговорност на автомобилистите” по отношение на деликвента са уредени в чл. 433 КЗ и в чл. 500 КЗ. Общото в различните хипотези е, че при всички тях деликвентът е имал такова укоримо, обществено нетърпимо и неприемливо поведение, при което поемането на отговорността за вредите, причинени на трети лица, от застрахователя, а не от деликвента би противоречало на добрите нрави: причиняване на вреди при управлението на МПС след употреба на алкохол или наркотици; умишлено предизвикване на ПТП; напускане мястото на произшествието преди идването на органите за контрол на движението по пътищата; предизвикване на ПТП по време на извършване на умишлено престъпление, вкл. при бягство от задържане. Последната хипотеза, която има отношение към настоящия случай, е тази по чл. 500, ал. 1, т. 2 КЗ – когато виновният водач не е спрял и не е взел мерки за отстраняване на възникнала по време на движение повреда или неизправност в моторното превозно средство, която застрашава безопасността на движението, и пътнотранспортното произшествие е възникнало в резултат на това.

В духа на гореизложеното, за да е налице основание застрахователят да получи обратно от деликвента платеното на пострадалия обезщетение в хипотезата на чл. 500, ал. 1, т. 2 КЗ, не е достатъчно вредите да са настъпили в резултат на повреда или неизправност на автомобила, защото това би било в противоречие с разпоредбата на чл. 493, ал. 2, т. 5 КЗ. Необходимо е виновният водач да е знаел за повредата или неизправността и да е съзнавал, че повредата или неизправността застрашават безопасността на движението. В този смисъл – решение № 46 от 19.05.2022 г. на т.д. № 408/2021 г. на ВКС, ТК, Първо ТО; решение № 130 от 03.05.2012 г., т.д. № 244/2010 г., на ВКС, ТК, Първо ТО.

В настоящия случай тези допълнителни условия не са налице. С помощта на САТЕ, допусната във въззивното производство, е установено, че повредата (блокиране на двигателя с вътрешно горене) е настъпила внезапно в процеса на продължително движение на автомобила с висока скорост и високи обороти на двигателя. Двигателят е блокирал моментално вследствие на загуба на масло и това е довело до спиране на всички системи, вкл. спирачната. Водачът е загубил управление върху автомобила и той се е врязал в мантинелата. Според вещото лице водачът не е реагирал на повредата до момента, в който арматурното табло със светлини е сигнализирило за проблем по автомобила, но тогава вече е било невъзможно автомобилът да бъде

овладян. Преди повредата автомобилът се е движил с много висока скорост, над 200 км/ч, опасната зона за спиране е била 342 метра и е била измината за 10 секунди. Водачът е разполагал със секунди, за да реагира и да опита да овладее автомобила, което не е успял да стори. По делото не са събрани доказателства, въпреки осигурената на въззиваемия застраховател възможност да ангажира такива, от които да се направят заключения, че водачът е пренебрегнал даваните от системите на автомобила индикации за възникнала повреда или проблем и не предприел намаляване на скоростта и спиране своевременно.

В заключение въззивният състав приема, че не са налице законовите предпоставки за уважаване на предявения регресен иск и той е неоснователен. При тези констатации и изводи първоинстанционното решение следва да се отмени, вкл. в частта за разноските, а предявените искове – да се отхвърлят.

С оглед изхода на делото въззивникът има право на разноски за двете съдебни инстанции. Въззивникът повдига възражение за прекомерност на заплатеното от ответника адвокатско възнаграждение в размер на по 8400 лв. с вкл. ДДС или 7000 лв. без ДДС. Възражението е основателно. Към датата на издаване на фактура № 92/22.12.2021 г. от адвокат Н. П., която дата съдът приема за дата на договаряне на възнаграждението за първата инстанция, минималното адвокатското възнаграждение по гражданско дело с цена на иска 193 387,22 лв. съгласно чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба № 1 на ВАдвС в редакцията □ към онзи момент е било в размер на 5397,74 лв. без ДДС. С оглед фактическата и правна сложност на делото и протичането на делото в първата инстанция въззивният състав намира, че заплатеният хонорар в размер на 8400 лв. с ДДС за всяка инстанция е прекомерен и следва да се намали до 5400 лв. без ДДС или 6480 лв. с вкл. ДДС за инстанция.

Ето защо ищецът дължи на ответника разноски за първата инстанция в размер на 6480 лв., а за въззивната инстанция общо 10 598 лв. за платен адвокатски хонорар, държавна такса и възнаграждение на вещо лице.

Мотивиран от изложеното, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 462 от 17.05.2022 г. по гр.д. № 365/2022 г. по описа на Окръжен съд – Бургас, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ исковете на ЗК “Лев инс” АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Симеоновско шосе № 67А, против С. И. С., ЕГН *****, от гр. Бургас, *****, със съдебен адрес: гр. София, ул. Позитано № 3, ет. 1, ап. 1, на осн. чл. 500, ал. 1, т. 2 КЗ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за заплащане на сумата 193 387,22 лв., представляваща сбор от 150 000 лв. – платено от ищеца-застраховател на Е. К. Я. обезщетение за неимуществени вреди по гр.д. № 5238/2017 г. на СГС; 8754,70 лв. – заплатено

от ищеца-застраховател в полза на Е. К. Я. обезщетение за имуществени вреди по гр.д. № 402/2018 г. на ЯРС; 34 632,52 лв. – сборно обезщетение за забава върху двете главници за периода 14.09.2016 г. - 28.03.2019 г., заедно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главница в размер от 158 754,70 лв. от подаването на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА ЗК “Лев инс” АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Симеоновско шосе № 67А, да заплати на С. И. С., ЕГН *****, от гр. Бургас, *****, със съдебен адрес: гр. София, ул. Позитано № 3, ет. 1, ап. 1, сумата 6480 лв. – разноси за първоинстанционното производство и сумата 10 598 лв. – разноси за въззивното производство.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____